

- سور رئالیسم

شکل گیری سور رئالیسم

سور رئالیسم در ۱۹۲۴ با بیانیه (مانفیست) آندره برتون که شاعر بود و در زمینه روانشناسی نیز مطالعاتی داشت، آغاز می شود + بنابراین سور رئالیسم پیش از آن که جنبشی هنری باشد، جنبشی ادبی بود + سور رئالیسم از شاخه پارسی جنبش دادائیسم ظهور پیدا کرد + در دهه ۱۹۲۰ شکل گرفت و تا به امروز هم باقی مانده است + پس از دبیات همزمان در نقاشی + تئاتر و سینما + سایر هنر های بصری پا گرفت و بین المللی شد.

اولین نمایشگاه سور رئالیست ها در سال ۱۹۲۵ در پاریس برگزار شد + اما طول کشید تا نمایشگاه های بعدی مجددا برگزار گردد + در ۱۹۲۷ اولین دادائیست های وارد شده به سور رئالیسم مانند مارسل دوشان دومین نمایشگاه سور رئالیستی را ارائه نمودند + سالوادور دالی، معروفترین سور رئالیست دنیا، در سال ۱۹۲۸ به سور رئالیست ها اضافه شد و نسل اول آنها شکل گرفت + سالوادور دالی + رنه ماگریت + خوان میرو + ماکس ارنست و معروفترین سور رئالیست ها هستند + پیکاسو نیز آثار سور رئالیستی دارد.

واژه سور رئالیسم (فرا واقع گرایی)

اولین بخش های نخستین کتاب سور رئالیستی با عنوان میدان های مغناطیسی در سال ۱۹۱۹ نوشته و در سال ۱۹۲۰ به قلم آندره برتون و سوپو منتشر شد + این جنبش در عمل با انتشار مجله انقلاب فراواقع گرا توسط برتون آغاز شد + با این حال این واژه اولین بار توسط گیوم آپولینر در سال ۱۹۰۳ در نمایشنامه سینه های تیره زیاس بکار رفت + این نمایشنامه اولین بار در ۱۹۱۷ به روی صحنه رفت + این نمایشنامه توسط سور رئالیست ها "درام سور رئالیستی" نامیده شد + در همین سال باله رژه اثر دیاگلیف که رکن مهمی در تاریخ فشن هم محسوب می شود، به عنوان دومین اثر سور رئالیستی معرفی شد + با این حال سور رئالیست ها ریشه خود را خیلی قدیمی تر از این بیان می نمودند.

بیانیه (مرامنامه) سور رئالیسم

ما جنبشی هنری - تجربی و مجادله آمیز جهت بازاندیشی از مفهوم واقعیت هستیم.

عبور از بحران اقتصادی ۱۹۲۹ و سقوط وال استریت

(فیلم مرد سیندرلایی)

خوشی قبل از جنگ جهانی دوم

(فیلم نیمه شب در پاریس)

قسمت هایی از بیانیه سور رئالیسم آندره برتون

رویا و واقعیت که ظاهرا با یکدیگر متناقض هستند، در آینده به دو حالت **واقعیت مطلق** و **فرا واقعیت** تبدیل می شوند.

ما با ادبیات کاری نداریم + اما اگر لازم شود مثل هر فردی می توانیم از آن استفاده کنیم.

سور رئالیسم یک بیان جدید نیست + سور رئالیسم وسیله ای است برای آزاد سازی مطلق ذهن.

ما واژه انقلاب و سور رئالیسم را یکی می دانیم + ما در شورش تخصص داریم + هیچ عملی نیست که ما قادر به ارتکاب آن نباشیم.

ما ادعایی تغییر چیزی از اشتباهات انسان را نداریم اما می خواهیم نشان دهیم او چه افکار سستی دارد.

زیبایی یا تشنج زا است یا اصلا وجود ندارد + بین دیوانگی و نادیدنی مرزی وجود ندارد.

دنیای واقعی تر از واقعی در ورای واقعی

سوررئالیست ها معتقد هستند که :

روسای دانشگاه های اروپا افرادی را تربیت می کنند که عاجز از درک راز زندگی هستند.
پاپ و کلیسای واتیکان در روح انسان دست می برند و مستحق تکفیر هستند.

نظریات آندره برتون

این جنبش به دنبال رفع تناقض و مشکلات پیشین خیال بود + خیال باید به یک واقعیت برتر یا واقعیت ناب تغییر یابد + هنرمند سوررئال باید نیروی تخیل خود را از نظارت و کنترل عقل و اراده خارج و از هر قید و منطقی رها سازد + به این ترتیب هنرمند از ثمره تداعی های ذهنی و خیالی و مکاشفه های توهمی در حالت مختلف خواب و بیداری و خلسه، می تواند مضامین و شکل های جدید و نوظهوری را برای آفرینش و خلق اثر هنری خویش بدست آورد.

نظریه فروید

سور رئالیسم → روانکاوی فروید

فرض اساسی استوار است که بیشتر فعالیت های ذهنی و پردازش آن ها در ناخودآگاه رخ می دهد.

روانشناسان اعتقاد دارند که ضمیر ناخودآگاه قدرتی مافوق طبیعی دارد و بی آن که انسان آگاه باشد می تواند به مسائل فوق طبیعی دسترسی داشته باشد + این مسائل فوق طبیعی در حافظه ناخودآگاه مغز انسان ضبط و ثبت می شود + ضمیر ناخودآگاه تمامی وجود انسان را بی آن که انسان آگاه باشد به حرکت در می آورد

فروید : هنر وسیله ای نیرومند برای مکاشفه نفس و تزکیه نفس به شمار می رود + تصاویری که هنرمند از بطن ضمیر ناخودآگاه خلق می کند، حقیقتی محض است.

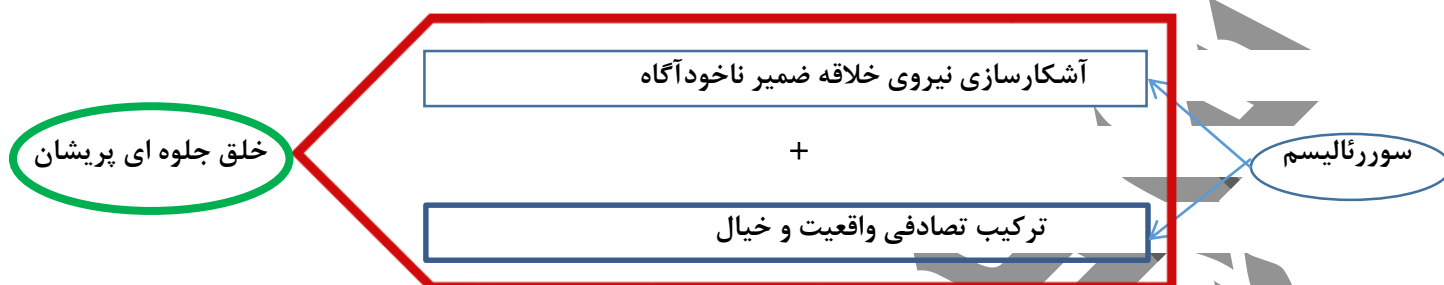
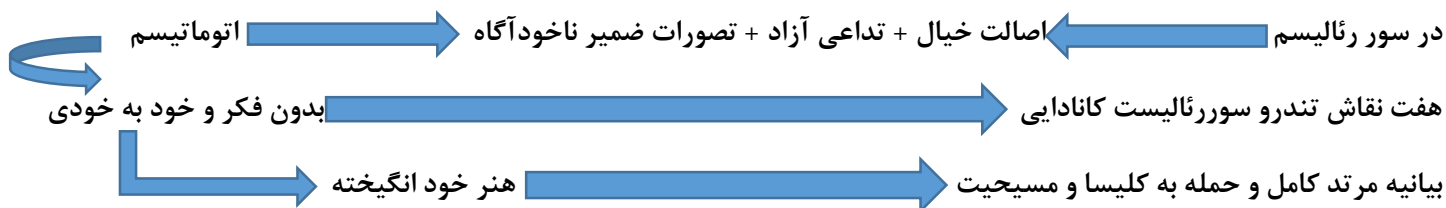
فروید : ذهن خودآگاه کلیه ارزش های ذهن ناخودآگاه را در دست دارد + فقط خودآگاهی شایسته آن است که معنی تصویرها را تعیین کند و اهمیت آنها را با توجه به وضعی که انسان در آن قرار دارد، مشخص کند (عقل نگهبان ورودی به ضمیر ناخودآگاه بود) + فقط در تقابل خود آگاه و ناخودآگاه است که ناخودآگاه می تواند ارزش خود را ثابت کند

ظهور جنبش سوررئالیسم همزمان شد با نظریات روانشناسی فروید + آندره برتون و لوئی آراگون به عنوان سردمداران سوررئالیسم دو پزشک امراض روانی بودند و از تحقیقات فروید در خصوص رویا و ضمیر ناخودآگاه استفاده می کردند.

رفتار نقاشان سور رئالیست برای راه یافتن به ضمیر ناخودآگاه خود

ریاضت و تمرین های ویژه + اما عمدتاً با داروهای توهم زا و مواد مخدري همچون حشیش + این عمل سابقه نیز داشت + در قرن نوزدهم رومانتیسیست ها برای برانگیختن حس خیال خود به استفاده از حشیش روی آورده بودند و انجمن حشاشین را تشکیل داده بودند + ویکتور هوگو و بالزاک + بنابراین سوررئالیست ها وهم گرایی (توهم زدن) داشتند.

سوررئالیست ها به دنبال آفرینش هنری بودند که مستقیماً از ناخودآگاه به وجود آمده باشد و در خلق آن عقل + اخلاقیات و داوری های زیبایی شناسانه برای ایشان اهمیت نداشت + آنها ناخودآگاه را منبعی عظیم از خلاقیت های هنری می دانستند.

انتزاع ≠ ترکیب تصادفی + جلوه پریشان تفاوت سوررئالیسم = ترکیب تصادفی + جلوه پریشان

ویژگی های سوررئالیسم			
الف - ضمیر ناخودآگاه	ب - هم نشینی	ج - جابجایی	د - فریب چشم
ه - غیرعقلانی	و - رویا	ز - بدون فکر و خود به خودی	ح - ویرانی

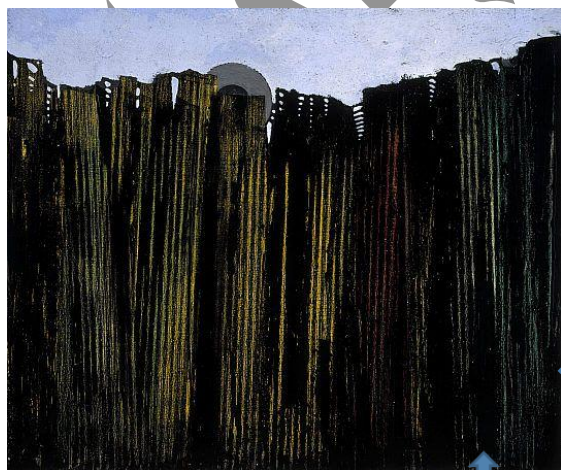
از نظر کلی ← سوررئالیسم تمامی ← گرایش ها + نظریه ها + روش های نامنسجم

نقض تسلط خرد و آگاهی

کندوکاو در تمامی زوایای زندگی انسانی به منظور بسط و گسترش واقعیات منطقی از طریق نظو بخشیدن به واقعیات غریزی و رویایی

بنابراین سور رئالیست ها همچون طرفداران نظریه فروید به مطالعه رویا و صور خیال پرداختند → مارکس ارنست و سالودر دالی

انواع سور رئالیست ها

الف - هنرمندانی که با روش های مختلف خودانگیخته همچون فروتاژ یا کراتاژ به جهت کاهش کنترل آگاهی استفاده کند.

فروتاژ (مدادسابی): در فروتاژ هنرمند یک تکه کاغذ را روی یک سطح ناصاف قرار داده و با یک ابزار ترسیم (مداد یا پاستل) روی کاغذ می کشد و تصویری ایجاد می شود. سپس نقاشی را به همان شکل رها کرده و یا برای تکمیل روی آن فعالیت های بیشتری انجام می شود.

جنگل اثر ماکس ارنست + تکنیک فروتاژ + او در سوررئالیست اولین کسی بود که فروتاژ را به کار گرفت.

کراتاژ: در کراتاژ نقاش رنگ را روی بوم می پاشد و سعی می کند طرح روی بوم را تکمیل کند.

ب- هنرمندانی که در اثر جزئیات را به طور دقیق و با وسواس خلق می کنند تا بتوانند توهمی از واقعیت را به صحنه های غیر واقعی بدهند.

سالوادور دالی یا ماگريت رید(به تابلو دالی توجه شود + نوعی اروتیسم را نیز سوررئالیسم ها در آثارشان دنبال می کنند)

ج- هنرمندانی که با کلاژ و کنار هم قرار دادن اشیا، ترکیبی نامتعارف خلق می کردند + ممکن بود این اثر کاملا غیر واقعی نباشد اما فراتر از دنیای واقعی بود!

نمونه ای از آثار Eugenia Loli از نقاشان معاصر + تکنیک کلاژ دیجیتال سوررئالیسم

سوررئالیسم در دنیای امروز

سوررئالیسم از جمله مکاتبی است که تقریباً در تمامی کشورها فراگیر شد + این مکتب تا به امروز نیز اعتبار خود را حفظ کرده است + هنرمندان فعال در این زمینه در کشورهای مختلف جهان تعداد قابل توجهی هستند + سو رئالیسم سبب بوجود آمدن مکاتب دیگری از خلق آثار هنری در بسیاری از کشورها شد.

تفاوت سوررئالیسم با دادائیسم

هر دو جنبش ضد عقلانی هستند + اما سوررئالیسم برخلاف دادائیسم که مروج پوچ گرایی است، نگرشی مثبت دارد + سو رئالیسم با صراحت بیشتری به روانکاوی نظریات فروید پرداخت + سوررئالیسم توجه بیشتری به مارکسیسم داشت.
با این حال سوررئالیسم زبان حال تشنجات و آشفتگی های دنیای معاصر است و نوعی دعوت به عصیان و اعتراض به ناهماهنگی های دنیای جدید + این ها همگی ریشه مشترک شرایط پس از جنگ جهانی اول و ادامه دادائیسم و فوتوریسم است.

سوررئالیسم \neq ناتورالیسم + رئالیسم

مشخصه بورژوازی هنری هستند + هر دو حقیقت را با مادیات اشتباه گرفتند + هر دو زمخت، زشت و خاک گرفته هستند

تفاوت سور رئالیسم با کوبیسم

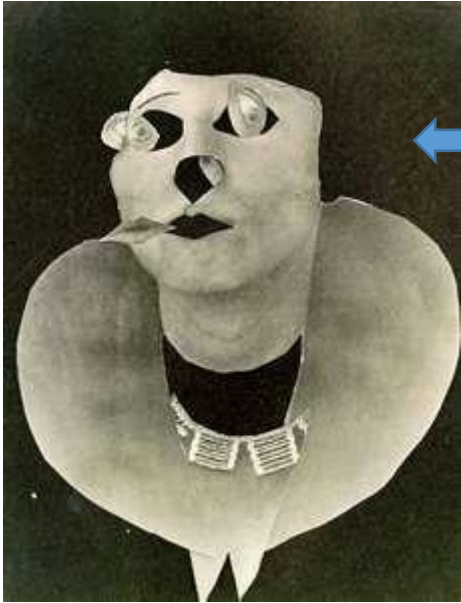
کوبیسم که هنرمند را در محدوده خاصی منحصر می‌کرد اما سور رئالیسم هر نوع خیال پروری و خیال پردازی را مجاز می‌دانست. کوبیسم همانند اکسپرسیونیسم مبتنی به انتزاع است اما سور رئالیسم مبتنی بر تخیل نامتعارف است و انتزاع را اصل نمی‌داند به همین دلیل هم می‌باشد که در سور رئالیسم بسیار نامعمول و متمایز به نظر می‌رسد.

بررسی آثار برخی از سور رئالیست ها

الف- هانس آرپ (مجسمه ساز در کنارش نقاشی و شعر) + فرانسوی و آلمانی + ایجاد زندگی عجیب با اشیا معمول + اشیا فاقد امکان حرکت هستند + او بعد ها آثار اکسپرسیونیستی زیادی خلق کرد.

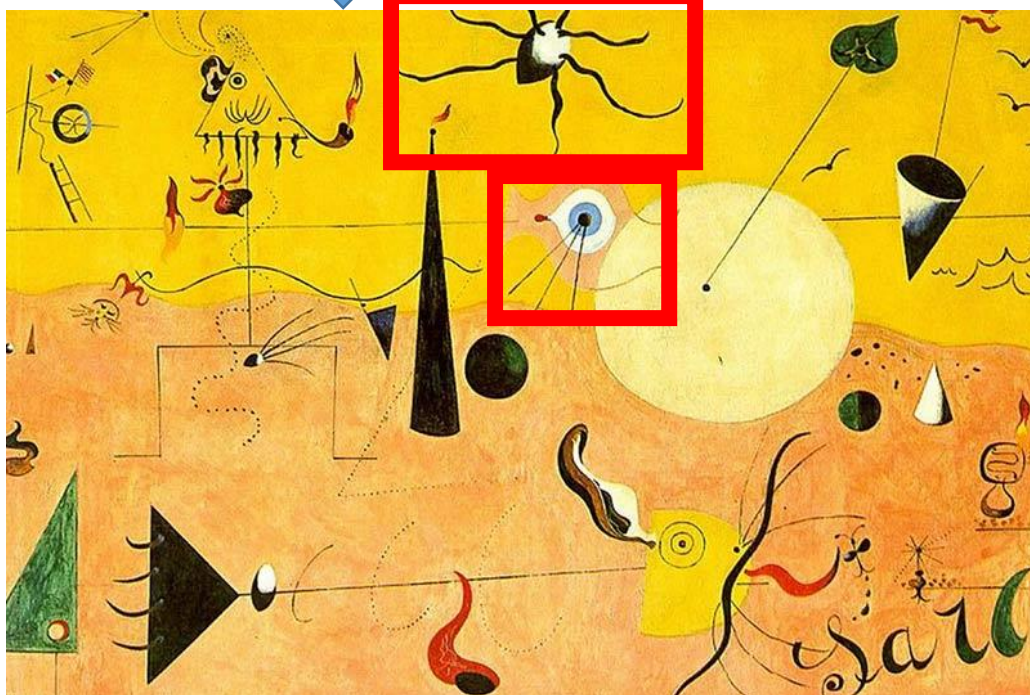
ب- جورجو دکریکو (نقاش و مجسمه ساز ایتالیایی) + استفاده نامتعارف از سطوح = پرسپکتیو غیر واقعی = سایه و روشن های وهم آلود + پیکره های شبیه اشباح + حس هراس انگیز و کابوس وار

ج- ماکس ارنست (نقاش آلمانی) + تخیل بی حد و مرز + تاکید بر وهم القا شده بر او.

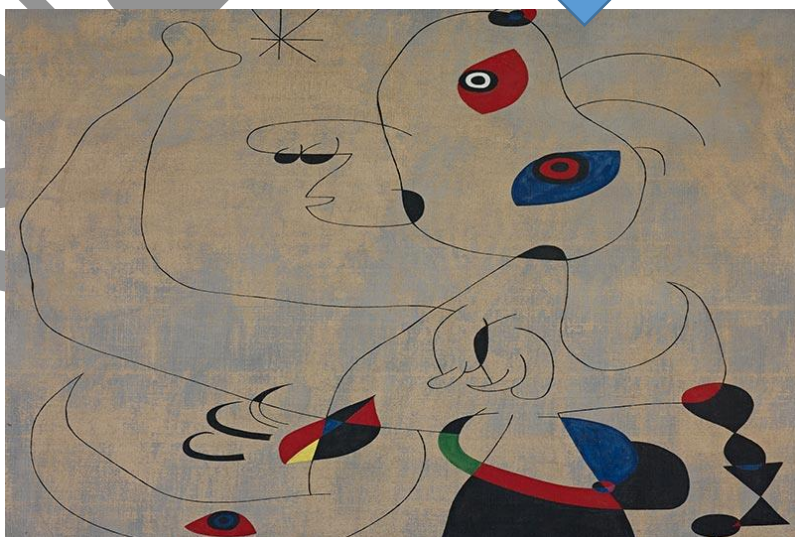
جامه بر تن کردن عروس + ۱۹۴۰ + ماک ارنست + در این کار اشاره به خرد و منطق + در عین حال مشوش کننده + وسوسه های شهوانی و جنسی مبتنی بر نظریات فروید در اکثر کارهای سور رئالیست های اولیه دیده می‌شود + زنی نقاب دار و پنهان در شنل به سمت مراسم ازدواجش به همراه یک مرد (پرنده نیزه به دست) هدایت و راهنمایی می‌شود.

د- خون میرو (نقاش و مجسمه ساز اسپانیایی) + استفاده از اشکالی شبیه موجودات زنده + موجوداتی شبیه آمیب و ویروس + تخیلات و رویاهایی از جهان کودکانه + استفاده از علائم تناسخ + چالش کشیدن ارزش ها سمبولیک

ه- آلبرتو جاکومتی (مجسمه ساز و نقاش ایتالیایی)

زنی با گلوی بریده + ۱۹۳۲ + زن را به صورت موجودی حشره مانند + ایجاد ترس و خیالات نیمه هشیار + نگرش سور رئالیست ها نسبت به زن اغلب همراه با تزلزل و تردید و البته در پاره ای از موارد بسیار منفی بود.

مجسمه زن از خون میرو در موزه کاتالونیا اسپانیا

برجسته ترین سوررئالیست در حوزه طراحی لباس السا سیاپریلی است.

او ارتباط بسیار خوبی با دالی و کوکتو دارد.

سیاپریلی تمایل خود به سوررئالیسم را در جزئیات نشان می داد و نه در کلیات و فرم لباس

بنابراین سوررئالیست بسیار نرم و آرام در لباس رخ می دهد.

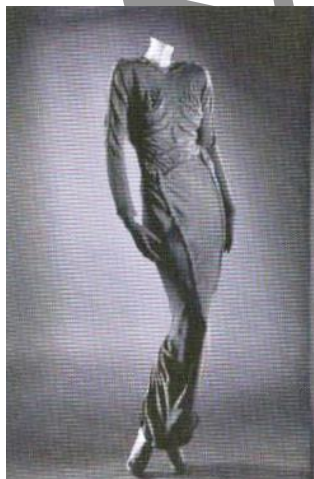
اساسا طراحان لباس در فضای مدرنیستی برخلاف فضای پست مدرنیستی روی خوش به سوررئالیسم نشان نمی دهند.

از جمله کارهای سیاپریلی :

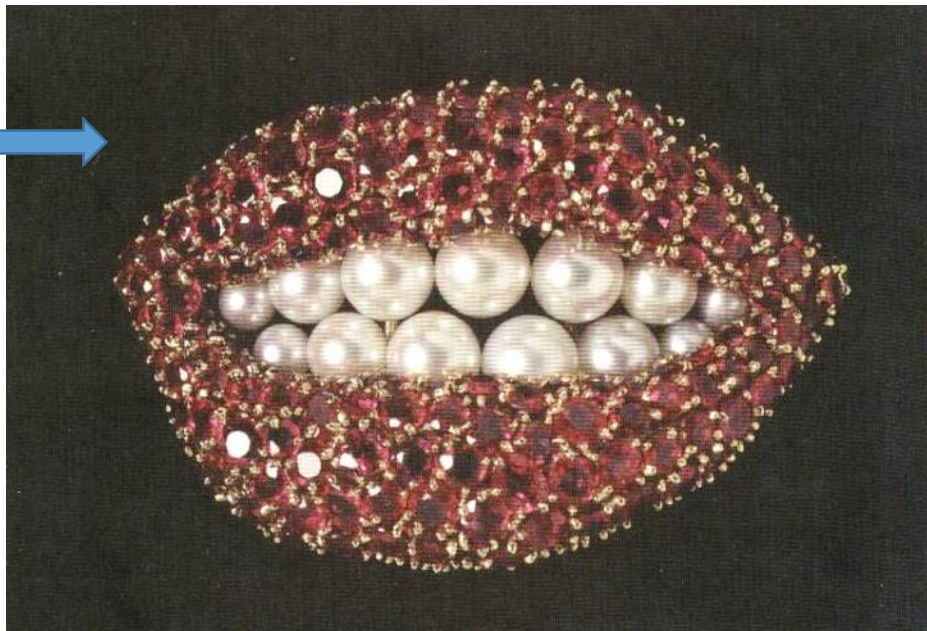
استفاده از پایون در مچ دست، دکمه به شکل سوسک و گیتار، استفاده از آبنبات چوبی برای دکمه، گردنبد با آسپرین، گردنبد با کرم خاکی، دستکش با ناخن های لاک زده، چاپ خرچنگ یا صحنه دریدن حیوان وحشی، کیف دستی که باز می شد آهنگ می زد.

نقش مگس چاپ خورده روی نیم تنه از آثار سیاپریلی

لباس ستون فقرات سیاپریلی

از جمله فرم های طراحی شده توسط سالوادور
دالی

تکلیف طراحی